

„Nietzsche ve své kritice, adresované soudobé vědě, univerzitnímu provozu i moderním vzdělancům, v mnoha ohledech jasnozřivě pojmenoval ty rysy, jimiž se vyznačuje — v podobě nesrovnatelně ohavnější — dnešek: ‚rozčilená, bezdechá, sem a tam pádící, ba zmítající se věda, jež nevychovává ke kultuře, vědecký provoz ve svém ‚upachtěném a uštvaném závodění‘ a konečně i ‚vědecký člověk, který hnán ‚životní nouzí‘ ve svém spěchu a otupění upadl na roveň ‚unavenému dělníkovi‘, ‚otrokovi‘“, píše Petr Málek v textu *Dvě lekce studia literatury aneb o pomalosti*, úvodní ze souboru **Studii a skic** nového čísla *Slova a smyslu*. Právě pokus reflektovat povahu dnešního vědeckého postupu a tázání, a to z perspektivy literární vědy, se stal široce založeným spojovníkem statí prezentovaných v tomto čísle. Zaměřili jsme se zejména na mapování různorodých filologických a interdisciplinárně (filozoficky a sociologicky) založených postupů a podnětů při studiu slovesného díla. Děje se tak jak v Málkové úvodní studii, tematizující Benjaminův výklad Kafkova díla a Opelíkovo čtení Karla Čapka, tak ve stati Daniela Vojtěcha, která se — při příležitosti druhého vydání monografie Jiřího Opelíka *Josef Čapek* (2017, 1. vyd. 1980) — ve stati *Zářivá hlubina* vrací k jejím původním kontextuálním vazbám; zdůrazňuje kontext její mezioborovosti, souvislost autorovy celoživotní badatelské pozornosti soustředěné k osobnosti J. Čapka a význam jejich metodologických a teoretických aspektů pro domácí literárněhistorickou tradici monografického pojednání typu osobnost-dílo.

Následná dvojice textů v průnicích vybraných segmentů literární a filozofické rozpravy zkoumá interpretační potenciál dvou literárních světů: Pavel Kordík (v eseji *„Trochu jen voda nás dělí!“*. *O ubíhání, úběžníku, o navigaci*) kolem Narcisovy figury básnivě rozeznává nuance významů spjatých s otázkami vztahu jevení, řeči a identity, Tereza Matějčková (*Antigona je mrtvá? Ať žije Isména?*) důsledně odvažuje a konfrontuje možnosti rozumění Sofoklově tragédii. Constanze Derham sleduje způsob, jímž je v Leppinově románu *Severins Gang in die Finsternis* evokována pražská topografie. Trojice návazných prací se obrací k zápletkám translatologickým — Eleonora Bentivogli stopuje a interpretuje posuny mezi dvěma knihami Čapkových překladů francouzské poezie, Gaia Seminara a Adéla Ruferová analyzují tradici a povahu italského, resp. anglického překládání Hrabalovy prózy *Příliš hlučná samota*. *Závěrem Hans-Christian Trepte zkouší vyznačit tendence* v představování holokaustu v polské literatuře posledních desetiletí.

Pro rubrika **Retrospektiva** římská bohemistka Annalisa Cosentino připravila edici korespondenční výměny odvíjené v letech 1948–1977 mezi Vladimírem Holanem a Angelo Mariou Ripellinem; v **Kritických rozhledech** Marie Škarpové, Martina Machovce a Kláry Soukupové se dostalo na knihy Veroniky Čapská (*Mezi texty a textiliemi. Swéerts-Šporkové, textové praxe a kulturní výměna na přelomu baroka a osvícenství*), Marka Švehly (*Magor a jeho doba. Život Ivana M. Jirouse*) a Josefa Hrdličky (*Poezie a kosmos*).

Red.